

In gesprek over: het menselijk gezicht

Dagelijks zien we veel gezichten aan ons voorbijtrekken. We lezen aan een gezicht wie iemand is, hoe iemand zich voelt. We zien gezichten die op onweer staan, gezichten als een oorwurm en gezichten die boekdelen spreken. Soms ervaren we 'liefde op het eerste gezicht', anderen kennen we alleen van 'gezicht'. Iemand in het gezicht zien geeft de gelegenheid tot ontmoeting en compassie. Het gezicht is de poort naar het hart.

In de eigentijdse communicatie via internet (e-mail, *facebook*, twitter), maar ook in het telefoonverkeer, kun je in gesprek met de ander hem of haar niet aankijken. Het gesprek is afhankelijk van de manier waarop woorden worden geformuleerd, en van de klank waarmee zij worden uitgesproken.

- Hoe ervaart u deze vormen van eigentijdse gespreksvoering?
- Ziet u voor- of nadelen in de vergelijking tussen internet- of telefooncontact en een 'echt', live, gesprek?
- Karen van Huisstede schrijft op pag. 3: *Via de emoties die je in een gezicht ziet, kun je iets ontdekken van onze binnenkant, van wat waardevol voor ons is. Andersom werkt het ook zo: als we vertellen over wat ons boos maakt, wat ons verdriet doet, wat ons blij maakt, dan zien anderen dat aan ons gezicht. Dat geeft ons de kans mee te leven met elkaar.* Betrek dit citaat eens op wat u hiervoor met elkaar opgemerkt heeft.
- Heeft u wel eens een ontmoeting gehad 'van aangezicht tot aangezicht' die u echt is bijgebleven? Wilt u hier iets over delen?

Een taal die sterk gekoppeld is aan de mimiek, is de gebarentaal. Bekijk met elkaar het volgende filmpje: <http://www.youtube.com/watch?v=sm9qoHLPJTc>.

- Wat valt u op aan de mimiek?
- 'Bij horende mensen is de mimiek vaak erg weinig' merkt een van de presentatoren op. Ervaart u dit ook zo? Kunt u voorbeelden noemen?
- Heeft u het wel eens meegemaakt dat u op basis van iemands mimiek een heel verkeerde indruk van die persoon kreeg?

Gezicht, social media en identiteit

Wie actief is op internet, met name met *social media*, maakt gebruik van zogenaamde 'profielen'. Met een foto en een korte beschrijving van jezelf presenteert je je aan anderen (zie het artikel van Hanneke Schaap-Jonker op pag. 6-7).

- Maakt u zelf gebruik van *social media*? Zo ja, wat zijn uw ervaringen?
- Wie een account aanmaakt op *facebook* moet een aantal profielgegevens invullen. Deze gegevens kunnen op waarheid berusten (werkelijke naam, werkelijke leeftijd, enz.) maar kunnen ook gefingeerd zijn (iemand plaatst bijvoorbeeld niet een foto van zichzelf, maar een foto van zijn hond). Wat denkt u over deze gefingeerde gegevens? Kunt u zich voorstellen dat mensen op internet niet helemaal eerlijk en open zijn?

- Neem een leeg stuk papier voor u, en ontwerp voor uzelf eens een profiel. Vul daarbij onderstaande gegevens in/ (Deze kunnen naar waarheid of gefingeerd zijn.) Bedenk dat u zich met dit profiel gaat presenteren aan een grote groep onbekende internetgebruikers. U hoopt dat ze met u 'bevriend' willen worden, zodat u met elkaar in gesprek raakt.
 - uw naam
 - uw foto (teken de foto of de afbeelding die u op *facebook* wilt laten zien)
 - beroep/bezigheid
 - opleiding(en)
 - woonplaats
 - geboorteplaats en -datum
 - iets over uzelf in maximaal twee zinnen
 - 'Wat ik altijd nog eens zou willen doen is...'
 - 'Ik heb echt een hekel aan...'
- Bekijk de profielen die u heeft ontworpen en bespreek met elkaar welk beeld er van elke deelnemer naar voren komt. Klopt dit beeld met hoe u elkaar kent?

Religie en het ideale zelf

Lees met elkaar het artikel 'Voor jouw aangezicht verberg ik mij' van Renata Barnard (pag. 12-13).

- Bespreek met elkaar wat u het meest raakt/opvalt.
- Kunnen we uit dit artikel iets meenemen over de manier waarop wij zelf soms naar mensen kijken?

Op pag. 7 schrijft Hanneke Schaap-Jonker: *Religie kan een heilzame werking hebben voor het ideale zelf omdat het kan bevrijden van de druk om te voldoen aan je ideale zelf. Dit gebeurt wanneer religie je laat beseffen dat je niet alleen voor jezelf op de wereld bent, maar leeft in gemeenschap met de mensen om je heen voor het aangezicht van God. Een God die je niet aanvaardt omdat je voldoet aan je eigen ideale gezicht, maar op grond van zijn eigen liefde.*

- Op welke wijze is dit citaat te betrekken op het gelezen artikel van Renata Barnard?
- Ervaart u zelf dat religie 'de druk om te voldoen aan je ideale zelf' van u afneemt? Op welke manier ervaart u dit? Merkt u andersom ook dat u van anderen ook niet verwacht dat zij een 'ideaal zelf' zijn?

Ter afsluiting

In de Bijbel zijn enkele spreuken verzameld die betrekking hebben op het gezicht. Lees onderstaande spreuken eens met elkaar door. Is er iets dat u opvalt?

Spreuken 15:13 - Een vrolijk hart brengt een lach op het gezicht, een verdrietig hart pijnigt de geest.

Spreuken 15:30 - Een lachend gezicht verblijdt het hart, een goed bericht verkwikt het lichaam.

Spreuken 21:29 - Een goddeloze zet een trots gezicht, de oprechte gaat de weg die hij moet gaan.

Spreuken 27:19 - Zoals water het gezicht weerspiegelt, zo weerspiegelt het hart de mens.

Prediker 7:3 - Je kunt beter droevig zijn dan vrolijk, want bij een droevig gezicht maakt het hart het goed.

Prediker 8:1 - Wie heeft wijsheid? Wie kent de verklaring van de dingen? De wijsheid straalt de mens van het gezicht en verandert strenge ogen in een milde blik.

Sirach 13:25,26 - Het gezicht van een mens weerspiegelt zijn hart, in het goede en het kwade. Een gelukkig hart herken je aan een vrolijk gezicht, het maken van spreuken is de vrucht van moeizaam gepeins.

Sirach 25:17 - De kwaadaardigheid van een vrouw verandert haar blik en maakt haar gezicht zo nors als dat van een beer.

Sirach 26:17 - Zoals het stralend licht op de heilige lampenstandaard, zo is een mooi gezicht op een welgevormd lichaam.

Verspreid in dit nummer van *Open Deur* staan enkele gedichten en korte teksten. Kies voor uzelf die tekst uit die voor u het meest de essentie van wat het menselijk gezicht voor u betekent, weergeeft. Als u wilt, kunt u iets over wat u bij deze specifieke tekst denkt, met elkaar delen ter afsluiting van dit gespreksmoment.

Annemarie Roding, theoloog binnen de Protestantse Kerk in Nederland en geestelijk verzorger bij Careyn